

Niet medische mondkapjes

- Op 6 mei heeft het OMT geadviseerd over het gebruik van mondkapjes buiten de zorg. Naast het benadrukken van het volhouden van de algemene adviezen, adviseerde het OMT dat mondkapjes overwogen kunnen worden in de publieke ruimte wanneer het niet altijd mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden en geen triage kan worden toegepast.
- Mede op basis van dit advies heeft het kabinet besloten dat in het openbaar vervoer het dragen van een niet-medisch mondkapje per 1 juni verplicht wordt omdat in het openbaar vervoer omdat individuele beoordeling niet mogelijk is en 1,5 meter afstand moeilijk te realiseren is.
- Tot 1 juni geldt dit als advies. Het gaat hier nadrukkelijk niet om medische mondkapjes, die blijven voor de zorg. Niet-medische mondkapjes bij reizigers zijn niet ter bescherming van de reiziger zelf maar van de anderen om de reiziger heen.
- Vanaf 1 juni kan een reiziger op basis van dit besluit verwijderd worden en kunnen er ook boetes worden uitgedeeld. Gegeven deze verplichting geven vervoerders de aanwijzing, bedoeld in artikel 73 WP2000, dat ten behoeve van de veiligheid passagiers mondkapjes moeten dragen. Handhaving zal in de praktijk plaatsvinden door de BOA's in het openbaar vervoer. In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld in geval van excessen zal handhaving op naleving van de noodverordening plaatsvinden door de politie. De boete op basis van de aanwijzing in de Wp2000 bedraagt 95,- Euro, op basis van de noodverordening bedraagt deze 390,- Euro.
- Aan het OMT is advies gevraagd over de wenselijkheid om minderjarigen onder de 13 te verplichten. Het OMT acht dit gezien de rol van kinderen bij de overdracht van het virus niet aangewezen. Het kabinet heeft daarom besloten dat er geen verplichting komt voor reizigers onder de 13 jaar om mondkapjes te dragen.
- Omdat mondkapjes in het publieke domein in Europa tot nu toe niet gebruikt werden is er geen wet- en regelgeving aan welke eisen dergelijke kapjes moeten voldoen en is er dus ook geen CE-markering beschikbaar (waarmee men aangeeft aan relevante regelgeving te voldoen). Indien een mondkapje in serieproductie op de markt aangeboden wordt, geldt de Europese richtlijn Algemene productveiligheid en productaansprakelijkheid. Voor in serieproductie op de markt aangeboden mondkapjes geldt ook, dat als de mondkapjes op enigerlei wijze chemische stoffen bevatten, deze mondkapjes ook moeten worden getoetst aan de REACH Verordening. Voor bescherming die bedoeld is in de medische sector is deze er wel.
- Ik verwacht dat er tijdig voldoende beschikbaarheid is van niet-medische mondkapjes. Hierover is intensief contact geweest tussen het ministerie van EZK, VWS en VNO-NCW, waarbij het OMT-advies leidend was. Het uitgangspunt bij het aanbod van niet-medische mondkapjes is dat de markt voor voldoende aanbod kan zorgen. Aan marktpartijen is aangegeven welke mondkapjes als medisch dienen te worden aangemerkt en daarbij het dringende beroep gedaan om deze niet aan consumenten te verkopen om de beschikbaarheid van deze middelen aan de zorg niet verder onder druk te zetten. Medische mondkapjes zijn persoonlijke ademhalingsbeschermingsmiddelen zoals FFPx-mondneusmaskers en chirurgische mondkapjes. Voor consumenten moet het op de verpakking duidelijk dat het om een niet-medisch mondkapje gaat. Verpakkingen van niet-medische mondkapjes dragen geen CE markering, claims of verwijzing van normen voor persoonlijke beschermingsmiddelen of medische beschermingsmiddelen.
- Om burgers en bedrijven handvatten te bieden wordt er door NEN, het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut, een publicatie (NEN-spec) voor niet-medische mondkapjes opgesteld die burgers en bedrijven informeert waar een niet-medisch mondkapje aan dient te voldoen en dient te worden gebruikt. Daarnaast wordt informatie opgenomen over het verschil tussen medische en niet-medische mondkapjes. Deze publicatie is een onafhankelijk advies en niet bindend. Ik verwacht overigens dat op korte

termijn ook op Europees niveau een specificatie zal worden gepubliceerd. Deze specificaties zijn een onafhankelijk advies en niet bindend. Ik verwacht overigens dat binnenkort op Europees niveau ook een specificatie zal worden gepubliceerd.

- Op rijksoverheid.nl/mondkapjes staat informatie voor burgers over wie wanneer en hoe niet-medische mondkapjes moeten gebruiken. Hierbij is ook een instructie voor het maken van een eigen herbruikbaar mondkapje opgenomen.

BTW-vrijstelling mondkapjes

- Om mondkapjes goedkoper te maken heeft het kabinet besloten om vanaf 25 mei 2020 geen BTW meer te heffen op mondkapjes. De kamer is hierover per brief geïnformeerd op 13 mei 2020.¹

Persoonlijke beschermingsmiddelen voor vitale sectoren

- Ook in sommige bedrijfsprocessen buiten de zorg zijn persoonlijke beschermingsmiddelen in bepaalde gevallen randvoorwaardelijk voor de uitvoering. Het gaat hier zowel om beschermingsmiddelen die uit de aard van de werkzaamheden vloeien, als om specifieke covid-19 risico's. Bij diverse organisaties die onderdeel uitmaken van vitale sectoren, zoals de afvalwaterzuivering, de voedselketen, de rechtshandhaving of inspectiewerkzaamheden, is de schaarste op de markt van persoonlijke beschermingsmiddelen merkbaar. Om de continuïteit van deze processen te borgen is aan het LOT-C gevraagd om, met hulp van de verantwoordelijke departementen, te voorzien in de noodzakelijke beschermingsmiddelen wanneer er een acute nood ontstaat. Inmiddels is een operationeel proces ontstaan waarbij de aanvraag van leveranciers wordt gekoppeld aan vragers – en worden acute noden in vitale sectoren verholpen. Hierbij wordt niet centraal ingekocht en vindt geen verdringing van de zorg plaats, het gaat vergeleken bij de zorg dan ook om veel kleinere volumes.

Veiligheid en gezondheid binnen het OV

- Mobiliteit is een belangrijke factor in het weer op gang brengen van de maatschappij. Wanneer de komende weken en maanden het onderwijs weer stapsgewijs opgestart wordt en bepaalde sectoren weer open gaan, zal het geleidelijk steeds drukker op de Nederlandse wegen en in het OV worden. De ontwikkeling van het aantal verplaatsingen per auto, met het OV, op de fiets en te voet wordt constant gemonitord, zodat er indien nodig tussentijds kan worden bijgestuurd. Uit de monitoring blijkt dat de afgelopen weken de mobiliteit is toegenomen. De oproep blijft dan ook: werk vanuit huis en ga niet onnodig de deur uit. Mocht je toch de deur uitgaan: ga indien mogelijk lopen of pak de fiets, geef elkaar de ruimte, reis zo veel mogelijk buiten de spits en gebruik het OV alleen voor noodzakelijke reizen.
- Bij het stapsgewijs weer mogelijk maken van mobiliteit staat de veiligheid en gezondheid van het OV-personeel en de reiziger voorop. Met een verplichting voor reizigers om mondkapjes te dragen in het OV en vervoerders die een zo normaal mogelijke dienstregeling rijden kan vanaf 1 juni ongeveer 40% capaciteit worden geboden. Om hier uitwerking aan te geven zijn met de OV-sector afspraken gemaakt en vastgelegd in het OV-protocol. Hierover is uw Kamer op 14 mei geïnformeerd door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/13/kamerbrief-aankondiging-btw-nultarief-op-mondkapjes-gelet-op-het-ov>